

POV er et uafhængigt non-profit medie, der er åbent for alle og støttet af vores læsere.

Vi vil ikke lukke vores indhold inde bag en betalingsmur.

Hvis du har mulighed for at støtte POV med et fast månedligt beløb, kan du hjælpe os med fortsat at udkomme.

Det kan du nemt og direkte med Visa eller Mastercard ved at klikke her:

50 kr./md.

100 kr./md.

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Om lidt sker det! Om lidt laver jeg lige det, jeg vil, og jeg er god til det

af **Christine Lind Ditlevsen**

Publiceret 24/05/2019 i Bøger/Kultur/Mænd

BØGER// ANMELDELSE – Den svenske forfatter Jonas Hassen Khemiris seneste roman *Farklausulen* er udkommet

eksistentielle vilkår, der findes hos børn og børnebørn af de mennesker, der kom fra lande som Tyrkiet og Pakistan for at arbejde som “gæstarbejdere”. Christine Lind Ditlevsen anmelder.

Der er meget lidt handling på de første 100 sider af *Farklausulen*.

Jeg tror, det var Theis Ørntoft, der engang sagde, at det var mistænkeligt så mange ting der altid skete i romanpersoners liv – lige præcis på dét tidspunkt, hvor vi læsere fik lov til at kigge med. For i et almindeligt liv, sker der jo ofte ikke en skid. I hvert fald ikke på vdersiden

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

.....

“

Der er også kærlighed og gyldne øjeblikke med børnene – men der er eddermame meget lort og natteroderi

Faren, som er en farfar – sådan præsenteres menneskegalleriet gennem hele bogen, navnløse og kun benævnt ved deres familierelationer – ærgrer sig, når han to gange om året kommer til Stockholm, og stadig finder den lejlighed, hans søn har gjort klar til ham fuld af kakerlakker. Når ingen af hans børn henter ham i lufthavnen længere, når han, syg og gammel, selv skal rode noget gammelt dåsemad frem.

I begyndelsen har man ondt af den gamle mand, han kommer fra en anden kultur, hvor familien betyder alt, hvor man hjælper hinanden og sørger for de ældre. Senere falder skællene fra læserens øjne.

Lidt kærlighed og uendelig meget slid

Familien består af farfar og farmor, som har været skilt i mange år, en datter, som har succes på arbejdet, men som ikke kan lade den mand, der er forelsket i hende finde vej til sit hjerte, uanset hvor nemt han gør det for hende. Og en søn, som lever i barslens evigt slidsomme og

kan huske, hvor slemt det var. Se bare her:

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

”En søn, som er på barsel, vågner klokken ti minutter i fire på en dårlig dag og halv fem på en god dag. Den etårige plejer at vågne først, nogle gange kan man holde ham rolig ved at stikke Pixi-bøger og tøjdyr ind gennem tremmesengen, men som regel mister han tålmodigheden efter et kvarter og vil op. Han rejser sig og peger mod døren. Han råber muuu. Han presser en morgenbæ ud i en natble, der truer med at lække hvert øjeblik, det skal være. [...] Den fireårige vågner omkring klokken fem, hun kommer ud af sit værelse med missende øjne og uglet hår. Hun har sin sutteflaske med, den bruger hun stadig. [...] Han har en morgenkåbe med den etåriges snot på skulderen, aftryk fra den fireåriges grødhænder på lommen. Den etårige løber med en gåvogn og brøler af frustration, hver gang han sidder fast i et tæppe eller et hjørne. Den fireårige vil have selskab på toilettet for at lave lort, men samtidig må man ikke kigge på hende, når hun laver lort, så man skal stå ved siden af, men med ryggen til, for hun er bange for at være alene på toilettet. Den etårige kravler op i sofaen og prøver at skubbe billedet ned. Den fireårige vil læse et eventyr, men eventyret skal være så uhyggeligt, at den etårige ikke tør lytte med. Den etårige laver lort igen, den fireårige vil se på lorten. Den etårige vil ikke ligge stille på puslebordet, faren beder den fireårige hente et stykke legetøj til den etårige, den fireårige kommer tilbage med en kuglepenstrold med lysende lilla hår. Faren takker den fireårige, den etårige kaster et hurtigt blik på trolden og smider den så, som en bombe, i gulvet ved siden af puslebordet, gulvet viser sig ikke at være et gulv, men et wc med åbent låg, trolden styrter ned i toilettet, troldens frisure bliver en lang streg, trolden ligger på maven og ser død ud, den fireårige begynder først at skraldgrine og så at stortude, men vådservietter tørrer faren det grøngule, løst flydende lort af hænderne, af det hvide plastunderlag, af den etåriges baller, så giver han den etårige ny ble på

kunne stikke den ned i wc'et og fiske trolden op.”

Dette er ikke et unikt afsnit. Stort set alle beskrivelser af farens hverdag med børnene ser sådan ud. Man får som den fireårige både lyst til at skraldgrine og græde.

“

I det hele taget er man utroligt dårlige til at tale sammen. Den hjemmegående søn og hans kone

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Der er også kærlighed og gyldne øjeblikke med børnene – men der er eddermame meget lort og natteroderi. Man forstår 100%, hvorfor faren ikke har overskud til at finde sig selv, tage sig af sin gamle far og være lidt sødere ved sin kone.

Hverdagens dybe længsel

Nu til farfaren. Han er ikke den søde gamle mand, som man i begyndelsen får ondt af. Det går op for læseren, at farfaren er en gammel svindler, der kun tager til Stockholm af skattetekniske grunde, og at han er en fejlfinder uden sidestykke som aldrig kan blive tilfreds med sin søn. Farfaren kregler sig gennem livet, grænseoverskrider alle omkring sig med sine bedreviddende og pralende fortællinger om, hvor snu og fantastisk, han altid har været.

Der var et tredje barn. Før farfaren mødte farmoren, fik han en datter med en anden kvinde. Denne datter – søster til den hjemmegående far og kvinden med det hårde hjerte – er ikke én farfaren taler særlig meget om. Hun er død. Og dermed basta.

I det hele taget er man utroligt dårlige til at tale sammen. Den hjemmegående søn og hans kone forsøger lejlighedsvis, men mens børnene er vågne, bliver det kun til halve sætninger, og når børnene er lagt i seng, bliver det til skænderier om, hvem der gør mest for at få det hele til at hænge sammen.

Det skinner tydeligt igennem mellem linjerne, hvor meget sønnen savner at kunne tale med sin far, hvor meget sorg over sin døde storesøster, han bærer i sig, hvor meget han ønsker sig, at farfaren (og

“

Farklausulen er en hurtigt læst bog. Ikke fordi den er overfladisk eller poppet, men fordi man genkender sig selv i den. Sine egne tanker, følelser, bommerter, idioti og træthed

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

DET ER RIGTIGT, AT DET IKKE KAN BLIVE VED MED AT GÅ. INTET Mennesker kan holde til det pres, det er, aldrig nogensinde at gøre noget, som man selv har valgt, aldrig nogensinde at få anerkendelse, ikke at få talt om de virkelig vigtige ting. Sønnen bryder ud.

Og samtidig bryder en erkendelse ind i farfaren, han vækkes, og man må igen som læser revurdere den gamle mand. Ja, han er bundet af sin kultur og sine konservative forventninger, ja, han er gnaven, krævende og selvhævdende, men han er også ensom og længes efter samhørighed som sin søn.

Farklausulen er en hurtigt læst bog. Ikke fordi den er overfladisk eller poppet, men fordi man genkender sig selv i den. Sine egne tanker, følelser, bommerter, idioti og træthed. Den glider ind som et kommentarspor til de mange samtaler, man aldrig tog, alle de dage, der gik, mens man hele tiden tænkte: ”Om lidt sker det! Om lidt laver jeg lige det, jeg vil, og jeg er god til det. Om lidt giver jeg min ægtefælle og mine børn alt den kærlighed, de har fortjent. Skide være med alle krummerne under køkkenbordet. Om lidt sker det!”

Jonas Hassen Khemiri: Farklausulen
Gyldendal 345 sider, 299 kr.

Foto: Martin Stenmark, Gyldendal.

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

historien

tyrkisk udgave

CHRISTINE LIND DITLEVSEN

SENESTE ARTIKLER

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at være modstridende.

Top 5

- 1: Tekster med vinger
- 2: En helt tom by tidligt om morgenen
- 3: Farven turkis
- 4: At opdage nye mennesker, bøger, musik
- 5: Kyoto (en drink)

Med fredag lørdag søndag (2015) var Christine Lind Ditlevsen nomineret til Bogforums Debutantpris 2015 samt Læsernes Bogpris 2016.